

Datum
2013-11-19

Vårt diarienummer
2013-110-8456

Ert datum
2013-10-23

Er beteckning
62-2013:178

Skolverket

106 20 STOCKHOLM

Förslag till Skolverkets allmänna råd med kommentarer om bedömning och betygssättning inom vuxenutbildningen

Centrala studiestödsnämnden (CSN) kan som huvudregel bara lämna nya studiemedel till en studerande om han eller hon har bedrivit sina tidigare studier i normal takt.¹ Uppgifter om uppnådda studieresultat ligger därför till grund för CSN:s beslut om att lämna nya studiemedel. En objektiv och rättvisande betygssättning är därmed en förutsättning för att CSN ska kunna lämna studiemedel till de studerande som har rätt till det. Skolverkets förslag till allmänna råd redogör på ett ingående och konkret sätt för hur en sådan betygssättning ska kunna komma till stånd. Förslaget är väl genomarbetat och bör bidra till en mera rättsäker prövning. CSN välkomnar därför förslaget.

CSN lämnar följande synpunkter på förslagen.

Avsnitt 1 och 3

CSN anser att det är positivt att Skolverket betonar validering som en naturlig del av utbildningen. CSN menar att validering är ett bra sätt att förhindra genomgång av moment som kan uppfattas som överflödiga för den studerande, samtidigt som utbildningstiden kan kortas. CSN vill dock framhålla att den studerande endast har rätt till studiemedel för sådana valideringsåtgärder som ingår i en kursplan eller motsvarande som gäller för en utbildning. Validering inom ramen för en orienteringskurs är t.ex. ett enkelt sätt att säkerställa att den studerandes har möjlighet att få studiestöd under den tid som valideringsåtgärden pågår.

Det bör även noteras att studiestöd endast lämnas under den tid den studerande faktiskt bedriver studier.² I den mån en valideringsåtgärd innebär att den studerande kan tillgodoräkna sig en kurs eller ett visst kursmoment, och därför inte deltar i detta, kan studiemedel inte lämnas för kursen eller momentet. Det är därför viktigt att huvudmannen löpande kan anpassa utbildningen. Det kan t.ex. vara nödvändigt att flytta och tidigarelägga moment efterhand som det klarläggs att den studerande saknar behov att

¹ 3 kap. 7 § studiestödslagen (1999:1395).

² 3 kap. 5 § studiestödslagen.

delta i vissa delar av utbildningen. Utan sådan flexibilitet realiseras inte möjligheten att korta tiden till slutförande. Det finns dessutom en risk att den studerande känner sig tvingad att avbryta sin utbildning, om han eller hon kommer att stå utan försörjning från CSN under vissa perioder.

Det kan av ovanstående anledning finnas anledning att tydliggöra kopplingen mellan validering, kraven på löpande revision av den studerandes utbildningsplan och de krav som finns på att utbildningen ska vara individanpassad och flexibel. Sådant förtydligande kan exempelvis föras in i kommentaren till avsnitt 1 punkten 1 och i kommentaren till avsnitt 3, punkterna 1 och 2.

Avsnitt 4

CSN anser att tillämpliga bestämmelser i personuppgiftslagen (1998:204) och i eventuell registerlagstiftning på området bör anges under rubriken *Aktuella bestämmelser*.

CSN menar att tredje punkten i de föreslagna allmänna råden kan uppfattas som problematiska. Obehövligen uppgifter får inte dokumenteras i ett ärende. Samtidigt finns inget hinder mot att dokumentera även integritetskänsliga uppgifter, i den mån sådana ska ligga till grund för en bedömning. Bedömningen av elevens kunskaper får heller inte grundas på uppgifter som inte finns dokumenterade. Beslutsunderlaget får ju inte vara otillgängligt och okontrollerbart för eleven. En kanske lämpligare formulering är därför att dokumentationen av elevens kunskaper ska avse de uppgifter som ligger till grund för bedömningen, och att integritetskänsliga uppgifter då i möjligaste mån ska utelämnas.

En ytterligare fråga är vad som avses med integritetskänsliga uppgifter. Avses sådana *känsliga personuppgifter* som anges i 13 § personuppgiftslagen, bör detta begrepp användas och kommentaren kan då även innehålla en hänvisning till denna bestämmelse.

CSN anser vidare att sista meningen under kommentaren till punkterna 2 och 5 bör utvecklas med ett resonemang om Skolverkets bedömning. Till exempel, att dokumentationen av elevens kunskaper bör anses upprättade när det ärende de tillhör är slutbehandlat (se 2 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen). CSN vill även påpeka att kommentaren hänvisar till punkterna 2 och 5. Förslaget till allmänt rådet innehåller dock endast punkterna 1-4.

Angående kommentaren till punkten 3 vill CSN framhålla att integritetskänsliga uppgifter som har dokumenterats i ett ärende kan ha ett sekretesskydd. I den mån det finns ett sådant sekretesskydd bör kommentaren hänvisa till tillämplig bestämmelse.

Generella synpunkter

CSN anser att de formuleringar som används ibland medför att det blir otydligt om det som anges utgör ett författningsreglerat krav, fastslagen praxis, Skolverkets bedömning av hur en viss situation bör hanteras eller enbart ett konstaterande att en viss omständighet *kan* hanteras på olika sätt. CSN har noterat några sådana otydligheter.

- I kommentaren till avsnitt 2 punkten 3 anges t.ex. att det kan vara aktuellt att vid upprepade tillfällen se över och eventuellt revidera den individuella studieplanen. Behovsstyrd revision av studieplanen regleras i 2 kap. 16 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. Det vore därför tydligare om den sista meningen i kommentaren löd ”Den fortlöpande återkopplingen kan även utgöra ett naturligt tillfälle att se över och revidera den individuella studieplanen”.
- I kommentaren till avsnitt 2 punkten 6 anges att betygssättningen ska ske i anslutning till den tidpunkt undervisningstiden upphör. Bruket av ordet *ska* leder tanken till att det är ett krav som återfinns i skollagen, förordningen om vuxenutbildning eller i Skolverkets föreskrifter. Om så är fallet bör detta tydliggöras, t.ex. genom en fotnot. I annat fall bör tydligare markeras att det är Skolverkets bedömning att så *bör* vara fallet.
- I kommentaren till avsnitt 5 punkten 5 anges att funktionsnedsättningen inte behöver vara formellt diagnosticerad men att den inte får vara av tillfällig natur. Skrivningen *behöver inte* leder tanken till att uttalandet har stöd i författning eller praxis. Om så är fallet bör detta tydliggöras, t.ex. genom en fotnot. I annat fall bör tydligare markeras att det är Skolverkets bedömning att så *bör* vara fallet.

CSN menar att samtliga föreslagna kommentarer, i den mån de innehåller liknande otydligheter, bör förtydligas.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åke Svensson efter föredragning av utredaren Joacim Strömblad. I arbetet med remissvaret har även utredaren Michael Backman, verksjuristerna Pernilla Björck och Johan Lindeberg samt verksamhetsutvecklaren Markus Siitonen deltagit.

Åke Svensson

Joacim Strömblad

